

12.5.1980

Osoite
Senatintori

00520 HELSINKI
HELSINGFORS 52

Puhelin
Telefon

Työeläkelaitoksille

TYÖTTÖMYYSELÄKKEEN JA TYÖTTÖMYYSLISÄN SISÄLLYTTÄMINEN MERIMIESELÄKE-
LAKIIN

Tasavallan presidentin esittelyssä 18.4.1980 vahvistettiin lait merimieseläkelain ja työntekijäin eläkelain 12 a §:n muuttamisesta.

Nyt vahvistetuilla laeilla merimieseläkelakiin sisällytetään muiden työeläkelakien säännöksiä vastaavat säännökset työttömyyseläkkeestä ja työttömyyslisestä. Merimieseläkelakiin on myös otettu säännökset, jotka mahdollistavat lisäeläketurvan järjestämisen merenkulkijoille. Lisäksi lainmuutoksella on tarkennettu merimieseläkelain soveltamisalaa koskevia säännöksiä sekä työntekijäin eläkelain työttömyyslisen rahoittamista koskevia säännöksiä.

Muutokset tulevat voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1980. Kuitenkin työttömyyslisiä laskettaessa yhdenmukaisesti työntekijäin eläkelain kanssa otetaan huomioon vuoden 1966 jälkeiseltä ajalta maksetut päiväavustukset. Lomautusajoilta maksetut avustukset huomioidaan kuitenkin vain vuoden 1977 jälkeiseltä ajalta.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITTEET

Laki merimieseläkelain muuttamisesta
Laki työntekijäin eläkelain 12 a §:n muuttamisesta

JAKELU

A 1-8
B 1

N:o 280.

Laki merimieseläkelain muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 18 päivänä huhtikuuta 1980.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/56) 1 §:n 1 ja 2 momentti, 3 §:n 1, 2 ja 3 momentti, 4 § sekä 14 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti 17 päivänä huhtikuuta 1964 annetussa laissa (184/64), 1 §:n 2 momentti ja 4 § 30 päivänä joulukuuta 1966 annetussa laissa (739/66) sekä 3 §:n 2 momentti 11 päivänä joulukuuta 1970 annetussa laissa (768/70), sekä
lisätään 1 §:ään uusi 2 momentti, jolloin muutettu 2 momentti ja nykyinen 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, sekä lakiin uusi 14 a, 15 e, 16 b ja 16 c § sekä uusi 4 a luku seuraavasti:

1 §.

Työntekijällä, joka tekee merimieslaissa (423/78) tarkoitettua työtä ulkomaanliikenteeseen käytettävässä suomalaisessa kauppa-aluksessa, merellä ansiotarkoituksessa toimivassa pelastus- tai kalastusaluksessa taikka muunlaisessa jäänmurtaja-aluksessa kuin satamajäänmurtajassa taikka työnantajan määräyksestä väliaikaisesti tällaisen aluksen lukuun muualla kuin aluksessa, on oikeus vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeeseen sekä hänen omaisillaan perhe-eläkkeeseen ja leskellä tai kuolinpesällä hautausavustukseen sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Työntekijää kutsutaan jäljempänä tässä laissa vakuutetuksi.

Tätä lakia sovellettaessa rinnastetaan suomalaisen kauppa-alukseen sellainen ulkomaalainen kauppa-alus, jonka suomalainen laivanvarustaja on vuokrannut pääasiassa ilman miehistöä edellyttäen, että vakuutettu on tämän laivanvarustajan tai sen käyttämän muun työnantajan pal-

veluksessa. Sellaiseen suomalaiseen kauppa-alukseen, joka on pääasiassa ilman miehistöä vuokrattu ulkomaalaiselle laivanvarustajalle, sovelletaan tätä lakia vain edellyttäen, että kysymyksessä on työsuhde laivan omistajaan tai tämän käyttämään työnantajaan.

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) kalastusaluksessa työsuhteessa olevaan henkilöön, jos aluksen toiminta-alue ei ulotu Itämeren ulkopuolelle; eikä
- 2) henkilöön, joka on tullut 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun työsuhteeseen ensimmäisen kerran, miehistöön kuuluva 60 vuotta ja päälleystöön kuuluva 65 vuotta täytettyään.

3 §.

Vakuutettu ja hänen työnantajansa ovat kumpikin velvolliset suorittamaan saman suuruisen vakuutusmaksun merimieseläkekassalle.

Vakuutusmaksu, jonka sosiaali- ja terveystoimintamysteriö vahvistaa, on määrättävä sadasosissa vakuuterun aluksella saamasta tulosta.

Aluksella saadulla tulolla tarkoitetaan tässä laissa palkkaa tai muuta rahassa arvioitua etua, jonka työnantaja työsuhteen perusteella on vakuutetulle maksanut aluksella tai hänen määräkseen väliaikaisesti aluksen lukuun muualla kuin aluksella tehdystä työstä. Palkkaan luetaan tällöin myös ruoka ja muut luontoisedut, jotka arvioidaan merimiesverolaissa (208/58) säädetyllä tavalla.

Edellä 1 momentissa mainittu vakuutusmaksu on vahvistettava niin suureksi, että kassalle tulevat vakuutusmaksut vahvistetun suuruisina ja määrärajojen suorittamina yhdessä 4 §:ssä säädetyn valtion suorituksen kanssa peittävät kassan 1 §:n mukaisen vastuun sekä siitä johtuvat hoitokustannukset.

4 §.

Valtio on velvollinen suorittamaan kolmannesosan kassan menoista, joihin ei lueta kuuluviksi kassan hoitokustannuksia eikä mitä kassa on joutunut suorittamaan 15 c §:n nojalla hautausavustuksena tai 19 §:n nojalla maksunpalautuksena taikka 34 a ja 34 b §:ssä tarkoitettujen vakuutusten perusteella.

14 §.

Jos vakuutetun työsuhde on päätynyt hänen täytettyään alla olevassa taulukossa mainitun alemman iän, on myös hänellä oikeus vanhuuseläkkeen saamiseen, mikäli hänellä on vähintään hänen saavuttamaansa ikää vastaava taulukkoon merkitty määrä maksukuukausia. Jos työsuhteen päättyminen on johtunut 34 a §:n mukaisen vakuutuksen perusteella myönnetyn vanhuuseläkkeen alkamisesta, vakuutetulla on oikeus tämän pykälän mukaiseen vanhuuseläkkeeseen hänen täytettyään maksukuukausien vähimmäismäärää vastaavan iän.

Miehistö:

Ikä	59 v.	58 v.	57 v.	56 v.	55 v.
Maksukuukausien vähimmäismäärä	252	264	276	288	300

Päällystö:

Ikä	64 v.	63 v.	62 v.	61 v.	60 v.
Maksukuukausien vähimmäismäärä	312	324	336	348	360

14 a §.

Jos vakuutetun työsuhde on päätynyt ennen 14 §:ssä säädetyn iän täyttämistä ja tämä on johtunut aluksen myymisestä tai liikenteestä poistamisesta taikka työvoiman supistamisesta aiheutuneesta työttömyydestä, rinnastetaan työttömyysaika palvelusaikaan määrättäessä oikeutta vanhuuseläkkeeseen edellyttäen, että vakuutetulla on oikeus saada mainitulta ajalta valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain (125/34) mukaista päiväavustusta tai työllisyyslain (946/71) mukaista työttömyyskorvausta taikka 15 e §:n mukaista työttömyyseläkettä ja että hän täyttää eläkkeen saamiseen oikeuttavan iän kolmen vuoden kuluessa työsuhteen päättymisestä.

15 e §.

Oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täyttäneellä vakuutetulla, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työllisyyslain mukaiseen työttömyyskorvaukseen, sekä siitä, että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen edellä sanotun todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta tai työllisyyslain mukaista työttömyyskorvausta yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain enimmäisavustusta koskevien säännösten mukaan enää ole oikeutta päiväavustukseen. Työttömyyseläkkeestä ja työttömyyseläkkeen saajasta on jäljempänä mainituin poikkeuksin soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä työkyvyttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on säädetty.

Työttömyyseläkettä suoritetaan sen kalenterikuukauden alusta lukien, joka ensiksi alkaa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut 1 momentissa tarkoitettujen todistusten antamisesta. Eläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää

syitä suoriteta takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta.

Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän lain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka vakuutetulle olisi myönnetty, jos hänellä työtömäksi joutuessaan olisi ollut oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Eläkettä määritettäessä vakuutetun katsotaan joutuneen työttömäksi sinä päivänä, jolta hänelle on ensimmäisen kerran suoritettu 1 momentissa tarkoitettuna aikana päiväavustusta tai työttömyyskorvausta.

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi. Eläke lakkaa ilman eri päätöstä kuuden kuukauden tai asetuksella säädetyn pitemmän ajan kuluttua työvoimaviranomaisen todistuksen antamisesta lukien, jollei merimieseläkekassalle sitä ennen ole toimitettu työvoimaviranomaisen antamaa uutta todistusta siitä, ettei eläkkeensaajalle voida osoittaa 1 momentissa tarkoitettua työtä. Jos eläkkeen lakkaamisen jälkeen työttömyys jatkuu tai alkaa uudelleen, eläkettä ryhdytään maksamaan samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempaakin eläkettä, jollei eläkkeen lakkaamisesta ole kulunut kahta vuotta pitempää aikaa. Tällöin 1 momenttia sovellettaessa eläkkeelläolon aika rinnastetaan korvauspäiviin. Jos todistuksesta käy ilmi, ettei hakijalle ole väliaikana maksettu työttömyysavustusta tai -korvausta, eläkettä suoritetaan todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta.

Jos vakuutettu tulee työttömyyseläkettä saadessaan 15 §:ssä tai 17 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla pitkäaikaisesti työkyvyttömäksi, eläke muutetaan hakemuksesta työkyvyttömyyseläkkeeksi lähinnä seuraavasta mahdollisesta erääntymispäivästä. Täysi työkyvyttömyyseläke määrätään tällöin maksetun työttömyyseläkkeen suuruiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus myös saada vuonna 1925 tai sitä ennen syntyneellä vakuutetulla.

16 b §.

Jos vakuutettu on saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta, korotetaan eläkettä työttömyyslisällä. Jos vakuutettu on ollut koko kalenterivuoden ajan samassa tämän lain alaisessa työ-

suhteessa, tältä vuodelta maksettu päiväavustus ei kuitenkaan tuota oikeutta työttömyyslisään, ellei vakuutetun tämän lain piiriin kuuluva työsuhte ole päättynyt kolmen vuoden kuluessa ensiksi mainitun kalenterivuoden päättymisestä tai ellei vakuutettu ole samana kalenterivuotena ansainnut lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) mukaista palkkaa vähintään sanotun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua rajamäärää. Ajalta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona vakuutettu on täyttänyt 23 vuotta, sekä eläketapahtuman satumisvuodelta ja sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta maksettu päiväavustus ei kuitenkaan tuota oikeutta työttömyyslisään.

Työttömyyslisä lasketaan kertomalla eläkkeen määrä työttömyyskuukausien lukumäärällä ja jakamalla tulo luvulla, joka saadaan vähentämällä työttömyyskuukausien lukumäärä siihen aikaan sisältyvien täysien kuukausien lukumäärästä, joka on kulunut siitä, kun vakuutettu täytti 23 vuotta, kuitenkin aikaisintaan 1 päivästä heinäkuuta 1962 siihen, kun hän saavutti 65 vuoden iän. Työttömyyskuukaudet määrätään täysinä kuukausina niiden päivien yhteenlasketun lukumäärän perusteella, joilta vakuutettu on saanut 1 momentin mukaan työttömyyslisään oikeuttavaa avustusta, ja lukiemalla kuukauteen 22 päivää.

16 c §.

Työttömyysajan huomioon ottamisesta aiheutuvan vastuun ja kulujen peittämiseksi tulee valtakunnallisista työttömyyskassoista annettua laissa tarkoitettun työttömyyskassojen keskuskassan suorittaa eläketurvakeskukselle merimieseläkekassalle edelleen hyvitettyä vakuutusmaksu siten kuin työntekijäin eläkelain 12 a §:ssä on säädetty. Hyvitetty vakuutusmaksu otetaan huomioon 3 §:ssä tarkoitettua vakuutusmaksua vahvistettaessa.

4 a luku.

Lisäeläketurva.

34 a §.

Työnantaja voi järjestää merimieseläkekassassa tämän lain alaisuuteen kuuluville työntekijöilleen tai osalle heistä paremman eläketurvan kuin tässä laissa on säädetty edellyttäen, että tätä koskeva vakuutus täyttää sosiaali- ja ter-

veysministeriön tätä tarkoitusta varten vahvistamat ehdot ja perusteet. Sanottuun vakuutukseen noudatetaan soveltuvin osin tämän lain säännöksiä.

Mikäli työehto- tai muulla sopimuksella ei ole sovittu muunlaisesta eläkekustannusten jaosta tai työntekijät eivät ole asetuksella säädettyällä tavalla toimeenpannulla äänestyksellä hyväksyneet muunlaista jakoa, vastaavat työnantaja ja työntekijät kummatkin puoleksi siitä maksun korotuksesta, joka aiheutuu 1 momentissa tarkoitettujen lisätujen järjestämisestä. Jos työsuhde päättyy taikka vakuutus lisätujen osalta lakkaa ennen eläkeoikeuden alkamista, työntekijällä on oikeus sen lisäksi, mitä tämän lain mukaisen vakuutuksen säilyttämisestä on säädetty, sanottujen lisätujen osalta syntynyttä rahasto-osuutta vastaavaan maksuvapaaseen vakuutukseen. Lisäksi eläketurvan ehdoissa voidaan määrätä, että työntekijällä on oikeus suorittamalla itse maksut jatkaa vakuutustaan lisätujen osalta.

Työnantajalla on oikeus pidättää työntekijän palkasta tältä 2 momentin mukaan perittävä vakuutusmaksu. Työnantaja on merimieseläkessälle vastuussa pidättämistään määristä.

Helsingissä 18 päivänä huhtikuuta 1980.

Tasavallan Presidentti
URHO KEKKONEN

34 b §.

Jos suomalainen työntekijä otetaan suomalaisen laivanvarustajan tai muun suomalaisen yrityksen toimesta työsuhteeseen sellaisen ulkomaalaisen varustamon tai varustamotoimintaa harjoittavan yrityksen alukseen, jossa suomalainen yritys on osakkaana, voi merimieseläkekassa suomalaisen yrityksen hakemuksesta myöntää tälle suomalaista työntekijää varten tämän lain mukaiset etuudet sisältävän, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien ehtojen ja perusteiden mukaisen vakuutuksen. Ehtojen ja perusteiden on oltava sellaiset, että ne eivät aiheuta muutosta 1 §:ssä tarkoitettuun vakuutukseen.

Tässä pykälässä tarkoitettua vakuutuksesta aiheutuvasta vakuutusmaksusta vastaa vakuutuksen ottanut suomalainen yritys.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1980.

Sovellettaessa 16 b §:n 1 momentin säännöksiä otetaan huomioon, jollei säännöksistä muuta johdu, vuoden 1966 jälkeiseltä ajalta maksetut päiväavustukset, lomautuksen ajalta maksetut päiväavustukset kuitenkin vain vuoden 1977 jälkeiseltä ajalta.

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Luja-Penttilä*

N:o 281.

Laki

työntekijäin eläkelain 12 a §:n muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 18 päivänä huhtikuuta 1980.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 12 a §, sellaisena kuin se on 20 päivänä joulukuuta 1968 annetussa laissa (690/68), näin kuuluvaksi:

12 a §.

Tämän lain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille sekä merimieseläkelaiissa tarkoitettulle merimieseläkekassalle työttömyysajan huomioon ottamisesta aiheutuvan vastuun ja kulujen peittämiseksi tulee valtakunnallisista työttömyyskassoista annetussa laissa tarkoitettujen työttömyyskassojen keskuskassan sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa määräajassa vuosittain suorittaa eläketurvakassukselle vakuutusmaksu, joka lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamana prosenttimääränä keskuskassan tukimaksuista. Määräosa on vahvistettava siten, että vakuutusmak-

suna arvion mukaan kertyy sama määrä, joka saataisiin, jos 7 b §:ssä tarkoitettuja työttömyysavustuksia vastaavista palkoista suoritettaisiin tämän lain mukaista keskimääräistä vakuutusmaksua vastaava maksu.

Vakuutusmaksuna 1 momentin mukaan saadut varat eläketurvakeskus hyvittää eläkelaitoksille sosiaali- ja terveysministeriön eläketurvakeskuksen esityksestä vahvistamien perusteiden mukaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1980.

Helsingissä 18 päivänä huhtikuuta 1980.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Luja-Penttilä*